

Любі друзі! Багато народів захоплюються героїзмом і мужністю українського народу. Тож, ми вже зараз повинні працювати для відбудови, щоб і надалі прославляти нашу неймовірну Батьківщину.

Знання - це наша сила!

Коли лунає сирена-направляйтесь в укриття! Бережіть себе!

Шановні учні! Нагадую, що на виконанні вами завдання чекає моя електронна пошта: kvasha.n.v@gmail.com або Вайбер чи Телеграм за номером: 093-74-98-200, але не пізніше 20:00

Урок № 1

Дата: 17.01.2023

Тема: Філософія, її призначення, зміст та функції в суспільстві

Мета: охарактеризувати філософію, її призначення, зміст та функції в суспільстві; розвивати аналітичне мислення, професійні навички, пам'ять, мислення; виховувати інтерес до спеціальності.

Хід уроку:

1. Поняття філософії, її значення в системі вищої освіти

Слово «філософія» давно увійшло до нашого буденного мовлення. Філософією нині називають не тільки відповідну науку чи навчальну дисципліну, а й загальнотеоретичні засади та сукупність принципів будь-якої діяльності — наприклад: «філософія рекламної кампанії», «філософія управління підприємством», «моя життєва філософія» і т. п.

Таке вживання слова «філософія» хоч і не відповідає тому значенню, яке вкладають у нього сьогодні професійні філософи, має певні підстави. З виникненням у Європі системи освіти і встановленням відповідної останній системи наук філософія набула статусу головної (і тривалий час єдиної) теоретичної дисципліни, без оволодіння якою вважалось неможливим отримання вищої освіти взагалі. Тодішня філософія була всеохоплюючою наукою, вона включала в себе інші науки і поділялась на такі розділи:

Рациональна філософія — логіка — наука про правильне мислення, яка вчила керувати діями розуму.

Моральна філософія — наука про правильні вчинки, яка поділялась на монастику, тобто етику — науку про управління діями окремої людини, економіку — науку про управління господарством, політику — науку про управління державою.

Натуральна філософія — наука про природу речей, що поділялась на фізику — науку про якісну природу матеріальних речей, математику — науку про кількісну природу матеріальних речей та метафізику — науку про нематеріальні речі.

До XVIII століття європейські університети мали тільки три факультети та спеціальності, і для того, щоб отримати диплом доктора теології, права чи медицини, потрібно було спочатку отримати диплом доктора філософії. З того часу кількість спеціальностей, які отримують випускники вищих навчальних закладів, значно зросла. Від філософії відокремився ряд наук, проте чільне місце в системі теоретичної підготовки у вищій, особливо університетській, освіті зберігається за філософією. Сьогодні філософія, як навчальна дисципліна, покликана стимулювати у здобувачів освіти:

а) здатність до проблематизації — уміння ставити питання, розглядати парадокси, альтернативи, протиріччя;

б) здатність давати визначення — переходити від семантичного до концептуального аналізу понять;

в) здатність формулювати, впорядковувати, послідовно аналізувати свої думки.

Виконання філософією цих завдань впливає з методологічної функції філософії, яка полягає в тому, що вона не дає готових відповідей на питання, які постають перед людиною чи окремими науками, а дає зразки форм, способів, прийомів мислення, тобто змогу самостійно розв'язати ці питання.

Виходячи із значення, яке має філософія як наука в житті та діяльності людини, поряд з методологічною можна виділити такі її найважливіші функції:

а) світоглядну — філософія дає змогу людині осмислити проблеми сенсу людського життя: чому і для чого живе людина? Яке її місце та призначення в світі? і т. ін.;

б) аксіологічну — філософія дає змогу людині осмислити природу та значення власних життєвих цінностей.

Урок № 2

Дата: 17.01.2023

Тема: Філософія, її призначення, зміст та функції в суспільстві

Мета: охарактеризувати філософію, її призначення, зміст та функції в суспільстві; розвивати аналітичне мислення, професійні навички, пам'ять, мислення; виховувати інтерес до спеціальності.

Хід уроку:

2. Поняття та типи світогляду

Для того щоб зрозуміти значення філософії та її функцій, потрібно розглянути структуру відношення людини до світу в цілому. Можна виділити такі форми освоєння світу людиною:

а) практична діяльність — полягає в безпосередньому перетворенні предметів матеріального світу, внаслідок чого створюється навколишнє середовище, придатне для життя людини, прикладом чого може служити сучасна цивілізація;

б) практично-духовна діяльність — полягає в такому перетворенні дійсності в уявленні людини, внаслідок якого створюється суб'єктивне бачення світу, світу для людини;

в) теоретична діяльність — полягає в такому перетворенні дійсності в уявленні людини, внаслідок якого створюється об'єктивне бачення світу, світу незалежно від людини.

Будь-яка діяльність людини, незалежно від форми, є цілеспрямованою. Вона передбачає уявлення про мету, сенс і засоби цієї діяльності. Людина в кінцевому рахунку завжди діє осмислено, тобто в основі її окремих дій, вчинків, думок лежать загальні, цілісні уявлення, сукупність яких називається світоглядом.

Світогляд — це система уявлень людини про світ, місце людини у світі, відношення людини до світу та до самої себе. Світогляд містить знання, переконання, цінності, ідеали, організовані у єдину систему, у центрі якої завжди перебувають уявлення людини про себе. За способом розуміння людиною свого місця в світі можна виділити кілька основних типів світогляду:

Міфологічний світогляд — це результат практично-духовної діяльності людини. У міфологічному світогляді людина не відокремлює себе від речей природного світу, а окрема людина не відокремлює себе від суспільства в цілому. В міфологічному світогляді не існує чіткої межі між мисленням та мовленням, свідомістю та реальністю, предметом та думкою про предмет. Міфологічні оповідання розповідають нам про людиноподібних істот — богів

та героїв, що уособлюють різні природні начала, оскільки у міфологічному світогляді світ і людина були єдиним, нерозривним цілим. Розрив цієї єдності призвів до роздвоєння людини, втрати нею гармонії зі світом, що зробило можливим теоретичне ставлення до світу і виникнення таких форм світогляду, як наука, релігія, філософія.

Науковий світогляд є теоретичною формою ставлення до світу. Світ у ньому об'єктивно розглядається таким яким він є незалежно від людини, а людина вбачається в ньому тільки частиною світу — природи чи суспільства. Теоретичне ставлення до світу дало змогу людині поставити закони природи собі на службу і створити комфортний світ цивілізації. Проте визначення людини тільки як частини світу дається не лише в світоглядному, а й у практичному аспекті діяльності науки, що тісно взаємопов'язані. Прикладом цього можуть бути сучасні недовіра та песимізм до науки та науково-технічного прогресу, оскільки виявилось, що наукові відкриття не завжди є благом для людини. Сучасні екологічні проблеми, загроза ядерних аварій та вибухів, що ставлять під загрозу саме життя людства, є наслідком дегуманізації науки, усунення нею людини як центральної ланки системи світу. Ця особливість науки властива їй з моменту зародження, про що свідчить відома фраза «батька» європейської науки Аристотеля: «Платон мені друг, та істина дорожча».

Таким чином, наука неспроможна подолати світоглядну дисгармонію — досягнути єдності людини зі світом. Цю функцію виконують мистецтво, релігія та філософія.

Мистецтво є практично-духовною діяльністю. Мистецький світогляд дає суб'єктивний образ світу, в якому художник досягає гармонії зі світом, тому навіть сучасне художнє бачення світу близьке до міфологічного.

Релігійний світогляд чітко поділяє світ та людину, природне та надприродне, земне та потойбічне. Людина, створена за образом та подобою Бога, займає головне, центральне місце у створеному Богом світі. У релігійному світогляді, через віру в потойбічне, надприродне Божественне начало, людина виробляє власне ставлення до світу, надає йому смислової завершеності і таким чином досягає гармонії з ним.

Філософія є теоретичною формою ставлення людини до світу. Порівняно з наукою її особливість полягає в тому, що вона дає змогу об'єктивно, в теоретичній формі осмислити світ як світ людини, розглянути місце і становище людини у світі, її смисложиттєві проблеми. Філософський світогляд дає змогу виробити таке бачення світу, яке водночас є і суб'єктивним і теоретичним, а отже, і досягти людині гармонії з собою, зі своїм баченням світу й самим світом. З цим пов'язані такі особливості філософії, як і те, що вона, будучи за формою діяльності наукою, не є наукою за своїми функціями та значенням для людини. У філософії, на відміну від інших наук, не існує єдиних, загальновизнаних теорій. Образно кажучи, філософій є стільки, скільки філософів, проте існує єдиний теоретичний апарат, уявлення про предмет, завдання, функції, які постійно перебувають у процесі становлення й осмислення.

Питання для самоперевірки:

1. Що вивчає філософія?
2. У чому суть поняття світогляд?

Домашнє завдання: законспектувати матеріал з теми та дати відповідь на питання для самоперевірки

Рекомендована література: Волович В. І. Соціологія : підручник. - К: ЦУЛ, 2019; Юрій М. Ф. Соціологія : підручник / М. Ф. Юрій. – Київ: Кондор, 2019 **Шановні учні! Нагадую, що на виконанні вами завдання чекає моя електронна пошта: kvasha.n.v@gmail.com або Вайбер чи Телеграм за номером: 093-74-98-200, але не пізніше 20:00**

